

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Evaluatie Samenwerkingsagenda Landbouw en Evaluatie Voedselagenda 2021-2023
Datum	24-09-2024
Documentnummer	UTSP-1948010183-8864
Van	Margriet van Vianen
Telefoonnummer	+31618908848
E-mailadres	margriet.van.vianen@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	NEL
Portefeuillehouder	Sterk
Bijlagen	<ol style="list-style-type: none">1. Evaluatie Samenwerkingsagenda Landbouw2. Evaluatie Voedselagenda 2021-2023

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Hierbij bieden wij u de evaluatie van de Samenwerkingsagenda Landbouw en de evaluatie Voedselagenda 2021-2023 aan. In de evaluaties worden bevindingen gedeeld en aanbevelingen gedaan voor de herijking van de Voedselagenda en voor de uitvoering van projecten en activiteiten om de provinciale ambities te behalen onder de visie Landbouw en voedsel.

Inleiding:

Aanleiding

Op 27 september hebben de Provinciale Staten de Landbouwvisie 2018, landbouw met perspectief vastgesteld. Binnen deze Landbouwvisie werd de Samenwerkingsagenda aangekondigd (SAL), welke op 18 februari 2019 is vastgesteld. In de SAL wordt op hoofdlijnen geschetst hoe de provincie samen met de betrokken partijen de benodigde stappen zal zetten om de in de Landbouwvisie vastgelegde doelen te kunnen realiseren. Bij de vaststelling van de SAL is aangekondigd dat er jaarlijks een voortgangsrapportage zou worden opgesteld en dat er in 2024 een evaluatie wordt uitgevoerd.

De Utrechtse Voedselagenda 2021-2023 is een stimuleringsagenda welke is vastgesteld in de vergadering van Provinciale Staten van 14 april 2021. De agenda is destijds vastgesteld met kennisneming van het Uitvoeringsprogramma 2021. Het ontwikkelen van de Voedselagenda is afgesproken in het coalitieakkoord 2019-2023 'Nieuwe Energie voor Utrecht'. Hierin is opgenomen: *'We stellen een provinciale voedselagenda op. Wij zien een provinciale voedselagenda als een stimuleringsagenda waarin kennisinstellingen, horeca, retail, agrariërs en burgers samenwerken voor kortere ketens en lokale afzet van voedsel.'* Na drie jaar Voedselagenda is deze ook weer in het nieuwe coalitieakkoord 2023-2027 'Aan de slag voor Utrecht' opgenomen: "De Voedselagenda herijken we, waarna we kijken hoe we deze voortzetten om aandacht te houden voor het belang van korte ketens en van lokaal en duurzaam ondernemerschap."

Momenteel wordt gewerkt aan het opstellen van de visie 'Toekomst landbouw en voedsel provincie Utrecht 2050'. De beide evaluaties zullen worden betrokken bij het voorziene Uitvoeringsprogramma Landbouw en Voedsel dat daarna vorm moet krijgen.

Evaluatie Samenwerkingsagenda Landbouw (SAL).

Belangrijkste inzichten en aanbevelingen zijn:

1. De SAL is een informatieve agenda met enkele programma-kenmerken, zoals de voortgangsrapportages. De SAL heeft in de dagelijkse gang van zaken nauwelijks een programmatische of managementfunctie gehad. Het is vooral intern bekend bij direct betrokken beleidsmedewerkers. De losse onderdelen zijn buiten wel bekend en worden soms vanuit andere programma's aangestuurd.
2. Er zijn doelen en tussendoelen geformuleerd, maar van alleen die doelen waar een concrete prestatie is gesteld kan worden getoetst aan het doel voor 2023. Lange termijneffecten van de agenda op maatschappelijke doelen zijn niet gemonitord (zie ook Rekenkameronderzoek) en dan ook niet te evalueren.
3. Werk de visie Landbouw- en Voedsel uit in een beleidsprogramma landbouw en voedsel, en sluit voor de uitvoering aan op andere, gebiedsgerichte uitvoeringsprogramma's zoals die behorende bij het UPLG.

Evaluatie Voedselagenda 2021-2023

Hieronder is een korte uiteenzetting te vinden van de bevindingen en aanbevelingen uit de evaluatie.

Thema: Concrete ambities en doelen formuleren en keuzes maken

- Begin vanuit de impact, de stip op de horizon, die de provincie wil behalen en werk terug in de tijd om te komen tot scherpe en haalbare doelen voor de korte, middellange en lange termijn. Koppel deze doelen aan activiteiten en gewenste gedragsverandering en maak (vooraf) concreet wat door wie moet worden gerealiseerd in welke tijd en met welk budget. Heb alle schakels in beeld en bepaal wat de belangrijkste knelpunten zijn.
- Maak keuzes wat er voor de aankomende periode haalbaar is, waar de provincie het verschil kan maken, en ook waar binnen de provincie draagvlak is.
- Maak helder wat bedoeld wordt met termen als 'lokaal' of 'duurzaam' en zet gezond en duurzaam als termen los van elkaar.

Thema: Meer samenwerking met gemeenten en regio's

Vanuit de gemeenten en regio's werd aangegeven dat er dat er de afgelopen jaren (te) weinig samenwerking heeft plaatsgevonden met gemeentes en regio's. Vanuit de regio's en gemeentes werd dit gemist. Vanuit ondernemers werd gevoeld dat provinciaal beleid niet altijd aansloot bij gemeentelijk beleid.

Thema: Integraliteit als basis

- Maak een integrale agenda met concrete stappen en (tussen)doelen voor het voedselthema en zoek actief de samenwerking met de agenda's waar deze stappen moeten landen om het effectief te kunnen uitvoeren. Neem hierbij gedragsverandering mee als belangrijk onderdeel.
- Zorg in alle provinciale programma's voor haakjes (sociaal, klimaat, verstedelijking, landbouw, RO) waarop voedselinitiatieven te realiseren zijn.
- Zet extra in op de samenwerking binnen de provincie. En specifiek met betrekking tot ruimtelijke ordening (RO) en vergunningverlening, moeten voor succesvol voedselbeleid integrale afwegingen worden gemaakt.

Thema: Communicatie en zichtbaarheid

- Zet in op communicatie binnen de provincie om de verbinding te versterken met de andere teams die voedselbeleid zouden moeten omarmen (sociale agenda, vitale samenleving, klimaatadaptatie, juridisch, RO).
- Koppel organisaties en namen aan je concrete ambities en doelen (wie is waarvoor nodig) en focus je communicatie op hen. Benut hiervoor netwerken die er in de regio's zijn en biedt hen eventueel ondersteuning aan in communicatie.

Thema: Inhoudelijke thema's en projecten

- Doorgaan met de dealmaker en korte keten initiatieven. Kijk waar je meer terug kunt naar een faciliterende rol.
- Doorgaan met stimulering gericht op voedsel en jeugd.
- Doorgaan met kennisdeling. Kijk hoe activiteiten georganiseerd kunnen worden, eventueel door samenwerkingspartners, voor zowel ketenpartijen, als voor gemeenten. Bij voorkeur minder vrijblijvend en gecombineerd met concrete acties en doelen.
- Extra aandacht voor voedselinitiatieven in de stedelijke omgeving en kwetsbare wijken.
- Extra aandacht voor gezondheid en preventie. Aspecten die verder werden genoemd: Bewegen en gezond eten combineren.

Vervolprocedure / voortgang:

De bevindingen en aanbevelingen van de evaluaties worden meegenomen in het proces om te komen tot een uitvoeringsprogramma landbouw en voedsel. De vervolgstap is dat er een startnotitie van dit programma landbouw en voedsel wordt opgemaakt die gedeeld wordt met Provinciale Staten. Hiermee wordt ook duidelijk gemaakt hoe de Voedselagenda herijkt gaat worden.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen